
ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“-БЛАГОЕВГРАД
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ И ОТЧЕТНОСТ“

С Т А Н О В И Щ Е

от Доц. д-р Елена Велкова СТАВРОВА, ЮЗУ “Неофит Рилски“

за дисертационния труд на

на МИГЛЕНА ДРАГОВА ТРЕНЧЕВА

на тема:

**“АНАЛИЗ НА ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ И РЕГУЛАТОРИ
ЗА БАНКОВА ДЕЙНОСТ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРОМЕНИТЕ В
БАНКОВИТЕ И СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ”**

представен за придобиване на образователната и научна степен

„доктор” по научна специалност

„Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка”

*Становището е изготвено съгласно заповед на Ректора на ЮЗУ
„Неофит Рилски“ № 1246/06.06.2018 г.*

1. Кратки биографични данни

Миглена Драгова Тренчева е родена на 4 март 1975 година в Благоевград. Завършила е Математическата гимназия през 1994 година със специализация математика и английски език, а през 1999 година магистърска програма по «Финанси» в Стопанския факултет на ЮЗУ «Неофит Рилски»-Благоевград.

През периода 2001 – 2004 година се е обучавала в докторска програма като докторант на редовно обучение по специалност «Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка». В рамките на обучението си е положила успешно всички предвидени действащия тогава учебен план изпити и е отчислена с право на защита със заповед на Ректора на ЮЗУ «Неофит Рилски»-Благоевград.

От м. Януари 2015 година е редовен асистент в катедра «Финанси и отчетност» на Стопанския факултет с възложени семинарни упражнения по счетоводни и финансови учебни дисциплини.

2. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Обект на изследване в дисертационният труд е процесът по адаптиране на системата за банково регулиране и надзор, която е област, претърпяла значителни изменения под натиска на промените в икономическата среда в резултат и в послесвие на глобалната финансова и икономическа криза. Финансовата и банкова общност бе свидетел на едно надпреварване между регулаторни органи и концентрирания интелектуален капацитет на инвеститорската общност в стремежа за постигане на бързи позитивни ефекти чрез поемането на свръхрискове. Този процес на иновирание на финансовите инвестиционни инструменти промени до неузнаваемост природата на инвестиционното и търговско банкиране с непредвидими ефекти не само за самите финансови институции, но и за системата на публичните финанси и финансите на домакинствата.

Проявлението на тези регламентирани с правни и законови мерки практики носи своите специфики и изследването на практиката на банковата общност е част от усилията по преодоляването им и въвеждането на ограничаващи законови действия.

Избраната от докторантката тема е актуална и провокира интерес, защото:

- Наситеността на банковия пазар предизвиква и ръст на полето на междубанковата конкуренция и стремеж към реализиране на бърза и висока доходност ;
- Банковата система и нейната стабилност предопределят стабилността на икономическата система като цяло и поради това част от държавната политика е да разработва въвежда в действие и следи за системното прилагане на система от механизми и мерки, осигуряващи тази стабилност ;
- глобалната финансова и икономическа криза е нанесла значителни щети на националните финансови системи, генерирайки значителни рискове и загуби, които влияят върху общото състояние на банковата система;
- Процесът по контролиране и надзор върху банковата система се основава на международно възприети правила и норми поради транснационалното придвижване на финансови потоци в процеса на глобализирането на производствените процеси и международните вериги за създаване на стойност.

Съдържанието на представената за рецензиране разработка напълно съответства на темата на дисертационния труд.

3. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем от 191 страници и включва: въведение, шест глави, изводи, заключение и справка за ползваната

литература от 282 на английски език. Материалът включва 39 фигури , 20 графики.

Научната разработка съответства на изискванията за дисертационен труд. Използваните методи гарантират решаването на изследователските задачи и постигането на основната цел, а ограничителните условия гарантират достатъчно дълъг във времето процес, в хора да който да бъдат установени или отречени поставените за изследване научни тези.

Във въведението е представена общата концепция на разработката и актуалността на темата. Дефинирани са обектът, предметът, целта и оперативните задачи на научното изследване, изследователската теза и приложените изследователските методи в дисертационния труд.

В Първата глава дисертационният труд представлява анализ на състоянието на икономическата и в частност на финансовата система - динамична структура, която неминуемо предизвиква промени и в силно свързаният с тях финансов сектор. Изследването на основни макроикономически променливи квантифицират тези промени и дава възможност да се установят ефекти на кризисно и пост кризисно взаимодействие между тях. Представен е и терминологичния базис като: риск - природа, възникване и управление от изложените на риск финансови институции.

Втората глава представя теоретичните аспекти на капиталовата адекватност, като измерител на способността на банковия капитал да посреща, управлява и абсорбира различни по произход и степен рискове.

Анализирани са основните теории за ролята на собствения капитал и неговата структура, в частност на банковия капитал и неговата връзка с предпоставките за възникване на риск, необходимостта от поддържане на капитала в определени граници с цел съхраняване на ликвидност, платежоспособност и защита от рискове. Тествана е валидността на някои от най-важните теории, както и основните публикации , анализиращи капиталовите теории като част от приноса на икономическата теоретична мисъл в тази научна област.

Подобавящо място е отделено на теоретичните аспекти за връзката между системата за надзор върху състоянието на банковия капитал и способността за намеса от страна на заинтересованите аудитории – основни акционери, вложители, инвеститори и спестители във финансовата система.

Представена е теоретичната рамка на еволюцията в системата на надзора – базелските споразумения, които отразяват синхронизираните действия на международните органи за банков надзор с цел ограничаване на рискове и регулаторен арбитраж.

Третата глава представлява емпирично изследване за връзката между банковия капитал и капиталовата адекватност и основни променливи на банковия сектор. Изяснена е методологията на

изследването и различните подходи при обработката на базата от емпирични данни за системата за периода от декември 1999 година до септември 2017 година. Графичното представяне на данните прави резултатите достъпни, с възможности за сравнителни и аналитични изследвания. Изводите, които се правят относно степента на покритие на активите със собствен капитал дават възможност за изводи, аналитични оценки и препоръки.

Съдържанието на Четвъртата глава идва да даде допълнителни доказателства за актуалността на проблематиката на дисертационния труд чрез анализ на резултатите от прилагането на базелските споразумения в САЩ и Европа и ефектите върху реализирането на основните функции на банките – да кредитират и осигуряват нужния на икономическата система ресурс. Теоретичните постановки, подкрепени с емпирични доказателства дават достатъчно основание да се формулират важни за теорията и практиката на банковото регулиране и надзор изводи и предписания.

4. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд. Достоверност на материала

Докторантката Миглена Тренчева основателно претендира за научни и научно-приложни приноси в следните по-важни направления:

- Направен е анализ и са изведени заключения за състоянието на банковата система по време и след глобалната финансова и икономическа криза.
- Анализирана е еволюцията на теоретичната мисъл относно ролята на собствения капитал, в т.ч и на банковия капитал за устойчивото състояние на банковата институция и развитието на международната правна рамка за регулиране и надзор в условията на глобална финансова икономика.
- Емпирично е изследвана връзката между ефективността на банковите институции и състоянието на собствения капитал.
- Установени са общи за банковия сектор заплахи, реализиращи се при нефункционираща мрежа за финансова сигурност, независимо от параметрите на бизнеса, географското му разпространение и системата за регулиране.

5. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Научните резултати и приноси на дисертационния труд могат да бъдат характеризирани по следния начин:

- обогатяване на съществуващите знания (изследване на постиженията на икономическата научна мисъл, публикации в научни списания, електронни източници, бази от изследвания и статистически данни на международни финансови институции);

- разработване на методология за приложение на иконометричен софтуер при изследване на връзки и зависимости между системни фактори и зависимости за състоянието на банковата система;
- потенциален практико-приложен ефект (предложени са конкретно дефинирани политики в областта на мерките за системен надзор и регулиране с цел акцентирание върху ролята на държавата за осигуряване ефективното функциониране на банковата система като трансмисия на ресурси към икономическата система).

6. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството

За публичната защита докторант Миглена Тренчева представя:

- една статия в индексирано списание в колектив;
- един доклад пред научен форум в колектив;
- четири самостоятелни доклада пред научни форуми.

Всички публикации имат ясно изразен авторски характер и са тясно свързани с темата на дисертационния труд .

Литературна осведоменост и компетентност на докторанта

Авторката притежава високо равнище на осведоменост за теоретичните и емпирични изследвания в избраната от нея проблемна област, което несъмнено е добра предпоставка за осъществяване на изследване със сравнителен характер, на каквото сме свидетели тук.

Използвана е богата библиография (научни монографии, студии, статии, учебници, практически ръководства) и актуална статистическа информация. Направените изводи, оценки, препоръки и обобщения са коректни и достоверни с конкретни препратки за формиране на политики.

7. Оценка за автореферата

Авторефератът съответства на необходимите изисквания за структура и съдържание и правилно отразява съдържанието на дисертационния труд, неговите основни резултати и приноси.

8. Критични бележки

1. Огромният обем от текуща информация и емпирични данни, непрекъснато усъвършенстващата се рамка от регулаторни норми и правила затрудняват изследователски труд от такъв характер да добие окончателен вид, поради което с увереност може да се твърди, че работата продължава.

Лични впечатления и други въпроси, по които рецензентът счита, че следва да вземе отношение:

Познавам докторант **МИГЛЕНА ТРЕНЧЕВА** като докторант на редовно обучение в катедра „Финанси и отчетност“ и считам, че личностните ѝ качества като изключителна работоспособност, системност на изследователските усилия, стремеж за овладяване и прилагане на съвременни иконометрични методи в изследователските си действия са предпоставка за успешна научна кариера и реализация.

9. Заключение

Считам, че дисертационният труд на тема **“АНАЛИЗ НА ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ И РЕГУЛАТОРИ ЗА БАНКОВА ДЕЙНОСТ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРОМЕНИТЕ В БАНКОВИТЕ И СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ”**, представен Миглена Тренчева отговаря на изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

10. Оценка на дисертационния труд

Давам оценка „положителна“ на дисертационния труд на тема : **“АНАЛИЗ НА ОСНОВНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ И РЕГУЛАТОРИ ЗА БАНКОВА ДЕЙНОСТ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРОМЕНИТЕ В БАНКОВИТЕ И СЧЕТОВОДНИ СТАНДАРТИ”** разработен от **Миглена Тренчева** за придобиване на образователната и научната степен „доктор” в област на висшето образование „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“.

Благоевград
12.08.2018 г.

.....
(Доц. д-р Елена СТАВРОВА)